

Høringssvar til Aarhus Kommunes lokalplan nr. 1237 – Vindmøller ved Vosnæs

Hornslet Distriktsråd (HD)

August 2025

Høringssvar overordnet

Dette høringssvar er skrevet efter at Syddjurs Kommune med et enigt byråd har indsendt høringssvar med varet. Vi er derfor fuldt ud bevidste om, at Aarhus Kommune nu ikke kan afslutte lokalplanprocessen førend der enten er opnået enighed med Syddjurs Kommune om den videre proces for lokalplanen, eller afvente Erhvervsministerens afgørelse omkring projektets videre forløb.

Konsekvensen af dette er bl.a., at vores anbefaling om at sætte den igangværende lokalplanproces på pause og indlede en mere reel demokratisk planproces allerede ser ud til at blive en realitet.

Vi vil i den forbindelse gerne udtrykke vores tilfredshed med, at et enigt byråd i Syddjurs Kommune fremstår som garant for at sikre en mere demokratisk behandling af dette vigtige planprojekt i vores lokalområde.

Vel vidende at planprocessen nu vil fortsætte i en "unormal" proces, har HD som en væsentlig interessent i det område, projektet vil påvirke, alligevel valgt at sende et "normalt" høringssvar.

Høringssvarets hovedpointer

Den gennemførte planproces for "lokalplan 1237 – Vindmøller ved Vosnæs" har ikke levet op til det man kan forlange omkring et planprojekt af denne størrelse:

- Uklarhed om projektets konsekvenser (både positive og negative)
- Planlovens intentioner ikke efterlevet
- Aarhus Kommune udviser manglende respekt overfor Syddjurs Kommunes interesser

HD opfordrer derfor Aarhus Kommune til at sætte den igangværende planproces på pause og i stedet gennemføre en mere åben og reel lokaldemokratisk planproces, hvor der fokuseres på at sikre, at alle relevante interessenter og analyser konkret inddrages i en kommende beslutning – sådan som det også er intentionen i Planlovens §1:

"Loven skal sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand."

Høringssvar detaljeret

HD er principielt enig i ønsket om styrke udbredelsen af vedvarende energi (VE) som en hjørnesteen i en fremtidig mere bæredygtig udvikling af den danske samfundsøkonomi. Men givet karakteren af VE projekter – der ofte kræver omfattende tekniske anlæg, der typisk placeres i de efterhånden begrænsede områder med uberørt natur og områder med særlig landskabelig værdi – kræver det i særlig grad, at kommunerne og projektudviklerne sikrer, at borgerne og øvrige relevante interessenter får indsigt i projekternes fulde konsekvenser, får mulighed for at forstå, påvirke og i sidste ende støtte op om projekterne.

Problemstillingen er kort sagt, at de, der ønsker et projekt gennemført (i dette tilfælde Aarhus Kommune og projektudvikleren, NRGi), skal sørge for at give relevante interessenter et solidt grundlag for at vurdere, om gevinsten ved at gennemføre projektet står mål med de omkostninger/eksternaliteter projektet påfører dem og det omkringliggende samfund. HD finder ikke dette opfyldt i den igangværende planproces.

Uklarhed om projektets konsekvenser (både positive og negative)

Aarhus Kommune beskriver selv målet med projektet på følgende måde:

Vindmølleprojektet ved Vosnæs vil bidrage til at øge andelen af vedvarende energi og vil levere et ikke ubetydeligt bidrag til at nedbringe udledningen af drivhusgasser. Herved vil projektet være med til at opfylde både de nationale og internationale energipolitiske miljømålsætninger og desuden bidrage til at sikre en mere uafhængig elforsyning blandt andet ved reduktion af importerede fossile brændsler.

Ifølge Aarhus Kommunes projektforslag vil møllerne kunne bidrage med "omtrent 3% af det samlede energiforbrug i Aarhus Kommune", samt levere "et ikke ubetydeligt bidrag til at nedbringe udledningen af drivhusgasser".

Overfor dette står, at "Foreningen mod vindmøller ved Vosnæs" med hjælp fra forskellige eksperter beregner, at møllernes kan bidrage med at "producere 1% af kommunens samlede elproduktion", samt alene levere en reduktion på "0,03% i det samlede CO₂ regnskab" for Aarhus.

Omkring socioøkonomiske forhold vurderer Aarhus Kommune, at projektet "ikke (vil) have væsentlig negativ betydning for socioøkonomiske forhold i lokalområdet".

Heroverfor står bl.a. Syddjurs Kommunes vurdering, at "vindmøller ved Vosnæs i høj grad påvirker de rekreative, de materielle og stedbundne kvaliteter omkring væsentlige lokale fritids- og beboelsessamfund i Syddjurs Kommune, særligt langs kysten."

Omkring compensation og værditab på omkringliggende ejendomme florerer der også meget forskellige tal (se fx Fig. 3 i Bilag). Det samme gør sig gældende for konsekvenserne for biodiversitet og natur.

HD har ikke den faglige ekspertise til at vurdere validiteten af alle disse meget forskellige analyser.

Men vi kan konstatere, at der er noget galt med selve planprocessen, når der både er stor uklarhed om projektets forventede positive og negative konsekvenser, og når flere interessenter – herunder Syddjurs Kommune og de umiddelbare naboer til projektet – samtidigt udtrykker deres utilfredshed med tilsyneladende ikke at kunne påvirke Aarhus Kommunes beslutning om at gennemføre projektet i sin nuværende form.

Planlovens intentioner ikke efterlevet

Den lokalplanproces Aarhus Kommune startede i marts 2023, har ikke levet op til intentionen i Planloven. Intentionen er klart udtrykt i Planlovens kapitel 1 §1 stk. 2, hvori det fremgår, at planprocessen skal sikre, at:

- (pkt. 4) "de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi"
- (pkt. 5) "biodiversiteten understøttes, og at forurening af luft, vand og jord samt støjulemper forebygges"
- (pkt. 6) "offentligheden i videst muligt omfang inddrages i planlægningsarbejdet"

"De åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi"

Området ved Vosnæs er et af de flotteste landskaber i Danmark med særlige visuelle oplevelsesværdier. Aarhus Kommune beskriver selv i "Temaplan – Landskabet i Aarhus (2021)" området ved Vosnæs som "bevaringsværdigt landskab" (se figur 1 i Bilag).

I "Temaplan – Landskabet i Aarhus", der er et tillæg til Kommuneplan 2017, skriver Aarhus Kommune om disse "bevaringsværdige landskaber", at:

"De bevaringsværdige landskaber er de helt særlige "perler" i Aarhus Kommune, som skal bevares og beskyttes mod ændringer, der kan svække eller udviske landskabets kvaliteter. Der bør ikke opføres byggeri og anlæg i de bevaringsværdige landskaber."

Det aktuelle lokalplansforslag foreslår at placere tre 150 meter høje møller i et område, som Aarhus Kommune selv kalder et "bevaringsværdigt landskab". Forslaget vil for altid på helt afgørende måde ændre områdets udtryk – man vil ikke længere have oplevelsen af at være i uberørt natur, da det både visuelt og lydmæssigt vil blive domineret af de tre vindmøller. Lokalplansforslaget går således imod intention om at sikre, at "de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi".

"Biodiversiteten understøttes, og at forurening af luft, vand og jord samt støjulemper forebygges"

Området ved Vosnæs er hjemsted for stor **biodiversitet**, med bl.a. en høj koncentration af flagermus (hvoraf 3 arter er udrydningstruet), vandsalamander, løvfrøer, rød glente og havørne.

Ved at placere de tre 150 meter høje vindmøller i dette område, har vi svært ved at tro på, at biodiversiteten vil forblive upåvirket.

Således indeholder projektforslaget – på baggrund af tidligere høringssvar fra bl.a. Miljøstyrelsen – at der skal gennemføres et "driftsstop på den sydligste af de tre vindmøller i perioden 15. juli - 15. oktober, for at sikre mod en potentielt negativ påvirkning af områdets flagermusbestande".

En accept af en så kraftig justering af driftsøkonomien kan kun være et udtryk for, at møllerne er uhensigtsmæssigt placeret i forhold til områdets nuværende natur og dyreliv. I forhold til Planlovens klare intention om at understøtte biodiversiteten, forekommer det foreslåede projekt derfor i modstrid med Planlovens intentioner.

I forhold til **støjulemper** er der fremlagt forskellige rapporter, både i Aarhus Kommunes materiale (baseret på projektudviklerens egne rådgiveres analyser) og fra forskellige interessenter, bl.a. "Foreningen mod vindmøller ved Vosnæs" (baseret på analyser af professor Ken Mattsson fra Uppsala Universitet).

Konklusionerne om støjgener i materialet fremlagt af Aarhus Kommune og ”Foreningen mod vindmøller ved Vosnæs” er meget forskellige.

Aarhus Kommune konkluderer, at der ikke vil være væsentlige støjgener, medens Ken Mattsson konkluderer at støjgenerne vil forårsage sundhedsproblemer – som fx søvnforstyrrelser, migræne, blodtryksændringer og stress – for op mod 30 % af befolkning i flere kilometers afstand fra møllerne.

Det er selvsagt ikke muligt for HD at vurdere, hvilke konklusioner der er mest valide. Men HD opfordrer til, at dette kritiske punkt sikres yderligere analyser før en endelig godkendelse af projektet. Det er meget alvorligt, hvis mange borgeres helbred reelt kan blive påvirket så negativt, som rapporten fra Uppsala Universitet konkluderer (se Fig. 2 i bilag).

”Offentligheden i videst muligt omfang inddrages i planlægningsarbejdet”

Det er en klar intention i Planloven, at ”offentligheden” skal inddrages i planlægningsarbejdet.

Og Aarhus Kommune har da også holdt orienterings- og borgermøder samt lavet høringsrunder.

Men der har været flere tilfælde undervejs, hvor fx mødeinvitationer og orienteringsmateriale ikke er sendt til alle naboer.

HD blev også i oktober 2024 inviteret til at deltage i følgegruppen. Dette skete på baggrund af at HD i et direkte brev til Aarhus byråd gjorde opmærksom på den manglende inddragelse af borgerne i Syddjurs.

Men da invitationen gjorde det klart, at *”følgegruppens formål er at få indsigt i – og mulighed for at stille spørgsmål til processen og ikke en diskussion om projektets berettigelse”*, valgte HD ikke at deltage.

Samtidigt er det kommet frem i debatten om projektet, at et flertal af partier i Aarhus byråd har gjort dette projekt til en del af et større energipolitisk forlig, hvorfor der er stor modvilje blandt forligspartierne til at ændre på det allerede besluttede projekt.

HD kan kun se det som en ”politisk fodfejl”, at et projekt med så voldsom indvirkning på beboerne i nærområdet, på relationen til nabokommunen og ikke mindst naturen, bliver låst fast i et politisk forlig, før det har været igennem offentlighedsfasen. Borgermøder, følgegrupper og høringsrunder får dermed ingen reel indflydelse på projektet, da offentligheden alene kan påvirke små detaljer i projektet, som ikke ”forstyrrer” balancen i det energipolitisk forlig.

Ingen af disse ting fremmer oplevelsen af at være reelt inddraget i og kunne påvirke projektet.

Aarhus Kommune udviser manglende respekt overfor Syddjurs Kommune interesser

Aarhus Kommune foreslår at placere møllerne klos op ad et område, hvor Syddjurs Kommune i 2020 har lavet en stor udsigtsfredning – nemlig udsigtsfredningen af området mellem Eskerod, Rodskov og Gl. Løgten Strand. Dette 270 ha store område grænser helt op til kommunegrænsen mellem Aarhus og Syddjurs kommuner.

Ved at foreslå placering af så store møller mindre end 1 km fra en udsigtsfredning, går Aarhus Kommune direkte ind og modarbejder hensigten med Syddjurs Kommunes formål med fredningen.

Fredningen af området Kalø Vig ved Rodskov og Eskerod har til formål:

Indflydelse via engagement

- at sikre de store landskabelige kvaliteter i området samt i særdeleshed udsigten fra Landevejen mod Kalø Vig,
- at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levedygtighederne for plante- og dyreliv, og
- at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter.

I Aarhus Kommunes Miljørapport (der er baseret på ansøgers miljøvurderingsrådgiver) fremgår det, at de tre vindmøller i høj grad vil påvirke landskabet: *"Med deres højde vil de tre nye vindmøller i projektforslaget blive meget synlige. Vindmøllerne vil opleves store og dominerende i landskabsrummet fra mange af de nære, omkringliggende områder indenfor 1-1½ km afstand af vindmøllerne. Hvor der er udsyn, for eksempel henover Kalø Vig, vil vindmøllerne samtidig være synlige på store afstande, 8-10 km eller mere."*

Senere i rapporten står der: *"Lidt længere fra mølleområdet, indenfor nærzonen på 4½ km, vil vindmøllerne også ofte være markant synlige. Det gælder primært i de åbne landområder med højtliggende bakkepartier samt langs kysten mod syd og mod nordøst."*

Med så klare negative konsekvenser for landskabet og udsigten er det svært for os at forstå, at Aarhus Kommune ikke af sig selv har fundet placeringen i så åbenlys modstrid med nabokommunens interesser, at projektet burde stoppes.

Konsekvensen af den manglende forståelse for og dialog om nabokommunens interesser er nu blevet, at Syddjurs Kommune har været tvunget til at trække "veto-kortet".

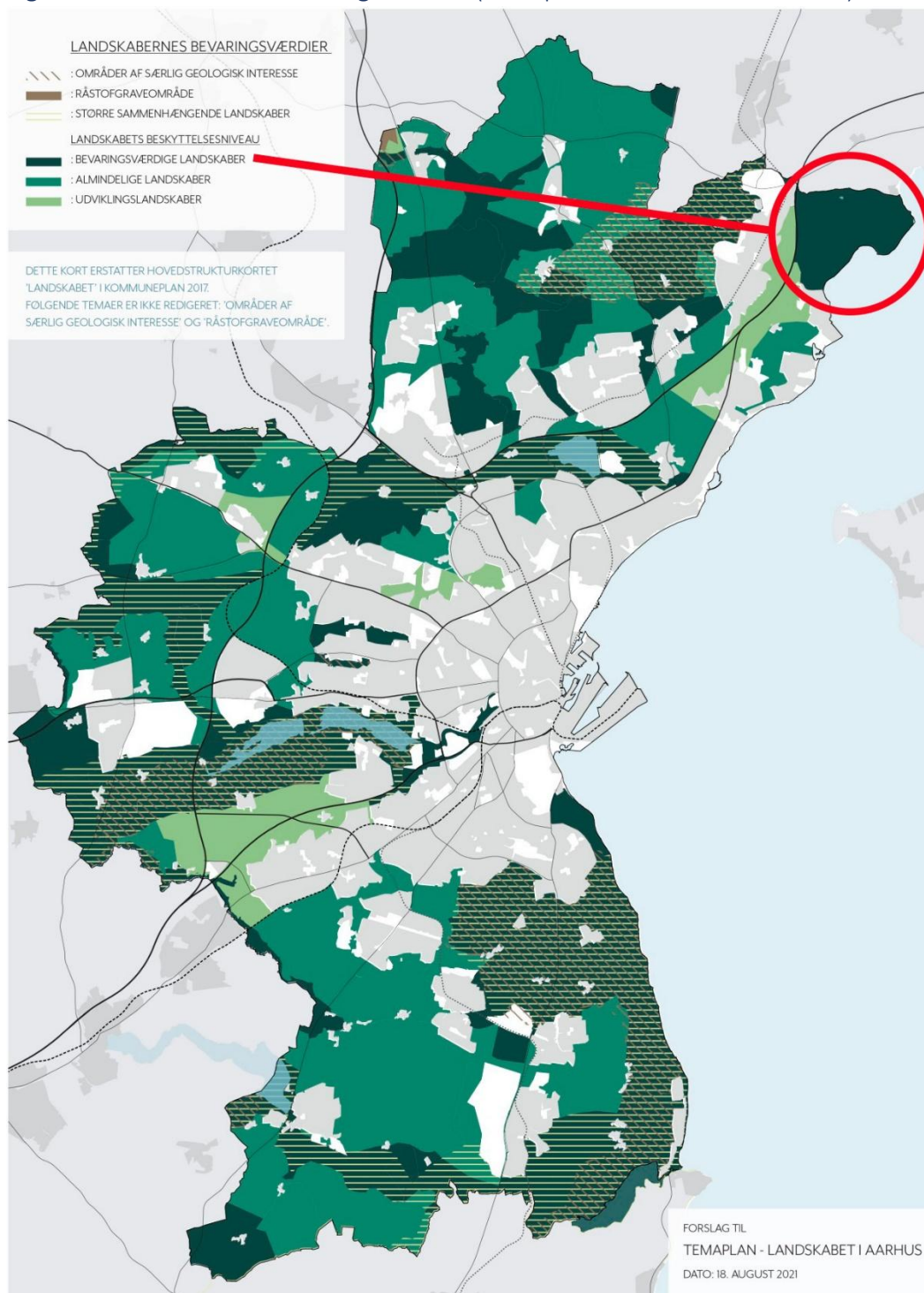

Indflydelse via engagement

Bilag

Her er supplerende materiale til høringssvaret.

Figur 1: Landskabernes bevaringsværdier (Temaplan – Landskabet i Aarhus)

Indflydelse via engagement

Fig. 2 Støjsimulering foretaget af professor Ken Mattsson, Uppsala Universitet

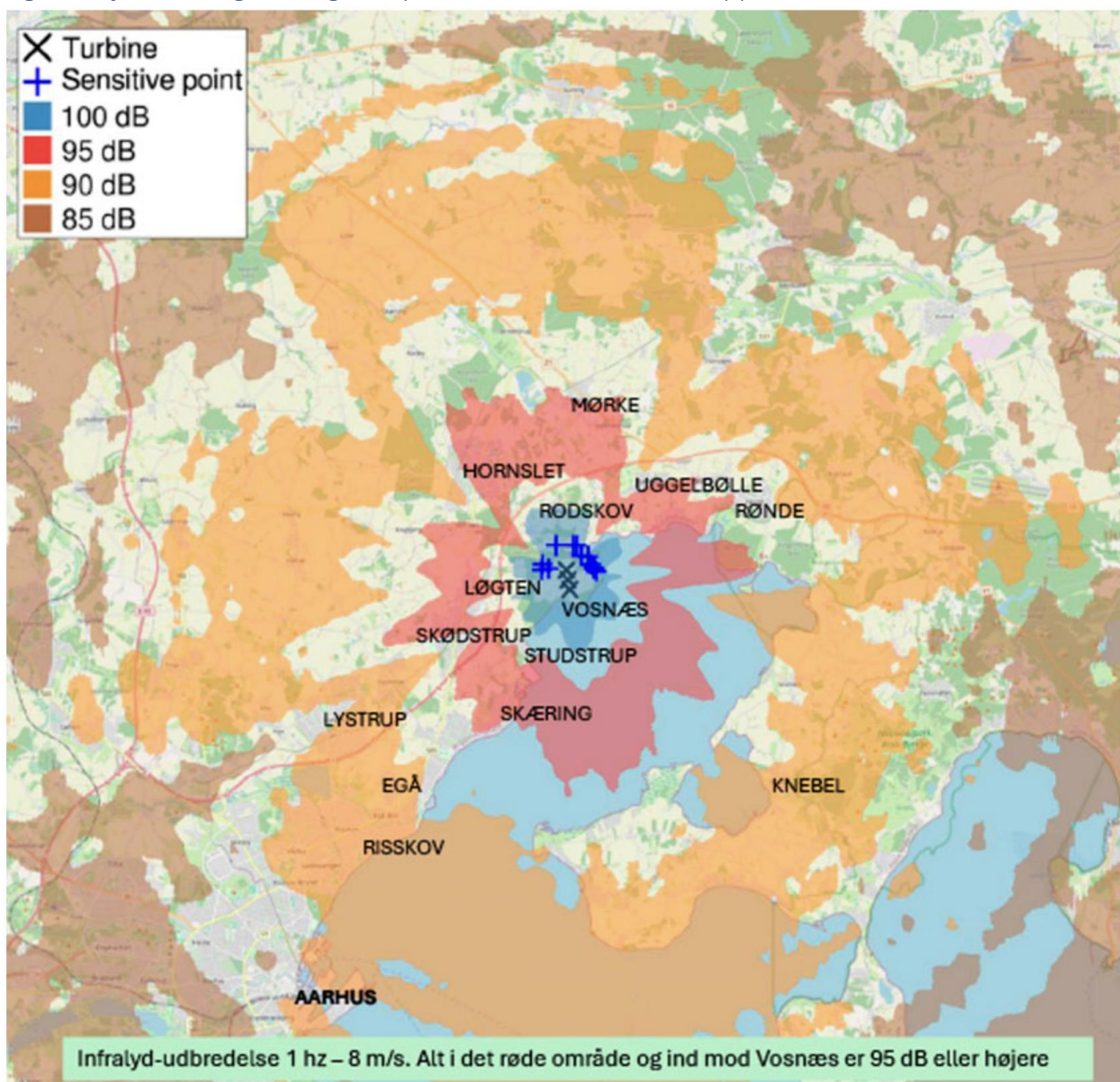

Fig. 3 Beregnet værditab på boliger som følge af den valgte placering af vindmøller (taget fra materiale udarbejdet af "Foreningen mod vindmøller ved Vosnæs")

